

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448. Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 po poł. Administracja otwarta od g. 9—6, w niedzielę i święta od 12—1. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie z odnośnikiem i z przesyłką pocztową 3 zł. za granicą 6 zł. cena pojedynczego numeru na prowincji 300000 mk. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetr, przed tekstem 1 w tekście 20 groszy, za tekstem 10 groszy. — W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% zagraniczne o 50% drożej. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Konto czekowe w P. K. O. № 82197.

ś p.

Ksiądz Jerzy MURNIK

proboszcz paraf. Porynga zmarł 2 czerwca 1924 r. w szpitalu św. Jakóba opatrzony św. Sakramentami wieku lat 68—kapłaństwa 42.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele św. Jakóba dziś 3. VI o godz. 9 rano. poczem nastąpi eksportacja zwłok na cmentarz św. Piotra i Pawła.

ś p.

MICHAŁ JASSOWICZ

UCZEŃ KL. 5-B. GIMN. J. LELEWELA.

zginął w nurtach Wilji w dniu 31 maja w dziewiętnastym roku życia. Pogrzeźni w smutku koledzy zapraszają na żałobne nabożeństwo, które odbędzie się w kościele św. Jerzego dnia 4 czerwca o godz. 11.

ś p.

Helena z Kiełczewskich JAKUBOWSKA

po długich i ciężkich cierpieniach zasnęła w Bogu dn. 1 czerwca r. b. w wieku lat 79.

Eksportacja zwłok z domu żaloby (Zawalna 16) do kościoła św. Jakóba odbędzie się dn. 3 czerwca o godz. 9 rano, poczem zostanie odprawione Nabożeństwo żałobne.

Wyniesienie zwłok z kościoła na Cmentarz Antokolski i pogrzeb nastąpi tegoż dnia o godz. 6 ej popołudniu.

O tych smutnych obrzędach zawiadamia Krewnych i Znajomych

RODZINA.

Senatorjum Czerwonego Krzyża w Zakopanem dawniej Zakład Dr. Chramca.

Otwarte dla kuracjuszy cywilnych przez cały rok. Pokoje z balkonami, centralne ogrzewanie, oświetlenie elektryczne, woda zimna i gorąca na pokojach, oddzielne łazienki, leżalnia, własny park. Stała opieka lekarska. Roentgen, lampa kwarcowa, laboratorium na miejscu. Wikt wykwintny. Ceny przystępne. Prospekty wysyła na żądanie Zarząd.

DOM HANDLOWY

S. i M. BANEL

został przeniesiony z ul. Mickiewicza № 11 do nowego lokalu przy tejże ul. № 23.

ZAOPATRZONY w DZIAŁY:

WINNO-WÓDCZANY,

KOLONJALNO-GASTRONOMICZNY,

CUKIERNICZO-OWOCOWY.

TOWAR z PIERWSZYCH RĄK.

Wielki wybór. — Najprzedniejsze gatunki.

HURT. CENY KONKURENCYJNE. DETAL.

UWAGA: Z powodu otwarcia domu handlowego w dn. 4 i 5 b. m. kupujący jednorazowo na sumę nie mniej 20-tu złotych otrzymuje bezpłatnie butelkę likieru wyrobu J. A. Baczewskiego, Lwów pierwszorzędnej jakości.

E. MIESZKOWSKI
Ul. MICKIEWICZA 22

KAPELUSZE i CZAPKI MĘSKIE.

LETNIE SŁONKOWE i FILCOWE.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Wpłaty na podatek majątkowy.

W czasie od 10.VI do 10.VII przypada wpłata I raty podatku majątkowego, określonego według złożonych i sprawdzonych przez komisję zeznań.

Do tego czasu Izby Skarbowe rozeszły nakazy płatnicze.

Płatnicy podatku majątkowego, którzy tych zaliczek na podatek majątkowy wpłacili już przynajmniej 70% podatku, zwolnieni są od obowiązku uiszczenia tej pierwszej raty w terminie od 10.VI do 10.VII.

W razie, gdy suma wpłaconych zaliczek nie osiąga 70%, płatnicy muszą albo dopłacić do 70%, albo wpłacić I ratę.

Rząd Polski a pielgrzymki do Ostrej Bramy i Kalwarii.

Nasz korespondent warszawski dowiadyuje się, że rząd polski, chcąc zadośćuczynić zrozumiałym życzeniom nabożnej ludności Litwy Kowieńskiej, Wileńszczyzny i Suwalszczyzny, która pragnęła swobodnie odbywać tradycyjne pielgrzymki do świątyni cieszących się szczerą czcią, upoważnił Ministra Spr. Zagran. do specjalnego wyrażenia Stolicy Apostolskiej gotowości wszczęcia bezpośrednich rokowań z rządem litewskim celem omówienia i ustalenia zarządzenia umożliwiającego ludności obydwu państw odbywanie powyższych pielgrzymek.

W ten sposób Rząd Polski daje jeszcze jeden dowód swojej pokojowości względem Litwy i głębokiego zrozumienia dla uczuć ludności, nie zapominając jednocześnie o bezpieczeństwie publicznym zagrożonym przez elementy szowinistyczne litewskie.

Proces o wypadki listopadowe.

KRAKÓW, 1.VI (A. W.) Dziś, w poniedziałek, 2 b. m. przed sądem przysięgłych w krakowskim sądzie okręgowym rozpoczyna się rozprawa w sprawie znanych zajęć ulicznych, które rozegrały się w Krakowie w listopadzie 1923 r. Oskarżonych staje 58 osób, z tego

20 zeznaje z więzienia. Wezwano 328 świadków. Akt oskarżenia obejmuje 76 stron pisma maszynowego. Trybunał odrzucił między innymi żądanie obrony przesłuchania posła Witosa i posła Kiernika.

Bezczelne noty litewskie.

BERLIN, (A. W.) Rząd litewski wręczył posłowi niemieckiemu w Kownie notę werbalną, uzalającą się na kampanię antylitewską (2) w prasie niemieckiej.

Nota litewska dowodzi, że wiadomość o niepokojach na granicy litewskiej pochodzi ze źródeł wrogich Litwie i nie odpowiada prawdzie.

Nota zaprzecza pogłoskom o ucieczce litewskiego ministra finansów zagranicę ze skradzionymi pieniędzmi. Równocześnie rząd

litewski wystosował notę do Ligi Narodów, w której zrzuca z siebie odpowiedzialność za niepokoje na granicy polskiej, a walki i rabunki, które miały tam miejsce, rząd litewski przypisuje samorodnym odruchom ludności litewskiej przeciwko „okupacji polskiej” na Wileńszczyźnie.

Podobne oświetlenie wypadków przesłał rząd litewski do rządu angielskiego i francuskiego, którym podobne noty w swoim czasie zostały wysłane.

Litwa zaprzecza.

RYGA, 1.VI. (Tel. własny) Na posiedzeniu Sejmu litewskiego we czwartek dnia 29 kwietnia litewski minister spraw zagranicznych Galwanaukas odpowiadając na interpelację w sprawie „propagandy polskiej za granicą” oświadczył, że wszystkie twierdzenia o napadach litewskich na linję demarkacyjną są bezpodstawne i roz-

powszechniane, aby Litwie zaszkodzić. Polska, zdaniem Galwanaukasa, nie może opanować okupowanego terytorjum i szuka kozła ofiarnego, aby złożyć na niego winę. Litwa nadzieję pokłada w innym bardziej demokratycznym i sprawiedliwym rządzie w Polsce, z którym łatwiej będzie rozstrzygnąć sprawę Wileńską.

Zamach na kanclerza Sejpla.

WIENIEN, 1.6.—(Pat).—Na kanclerza austriackiego pralata Seipla dokonano dziś wieczorem na dworcu północnym zamachu rewolwerowego. Kanclerz jest ciężko ranny w płuca, rana jednakże nie jest śmiertelna. Został on przywieziony do szpitala. Sprawa zamachu, gdy go aresztowano, strzelił do siebie, raniąc się ciężko. Znajduje się w tak ciężkim stanie, iż nie można go narazie przesłuchiwać.

WIENIEN, 2.VI. (Pat). Zamach na Kanclerza dr. Seipla został wykonany na dworcu kolei południowych o g. 7 ra. 0.9 wiecz., gdy kanclerz wysiadał z pociągu, powracając z obchodu poświęcenia sztandaru na którym bawił w jednej z miejscowości pod Wienerneustadt Sprawa zamachu robotnik strzelił 2 razy do kanclerza Se-

ipla, raniąc go ciężko w płuca, a następnie strzelił do siebie 4 krotnie raniąc się również ciężko. Kanclerz, który w pierwszej chwili nie wiedział, że jest ranny postąpił kilka kroków dalej, poczem dopiero upadł na ziemię. Wezwane pogotowie ratunkowe przewiozło kanclerza do szpitala Wienerkrankenhaus. Stan zdrowia kanclerza jest poważny, jednak nie beznadziejny. Pisma wiedeńskie donoszą: że policja wiedeńska jeszcze przed kilkoma dniami zauważyła pewnego mężczyznę, który wzbudzał podejrzenie, iż należy do spisku, mającego na celu zamach na życie kanclerza. W dniu wczorajszym minęło właśnie 2 lata od chwili objęcia rządu przez kanclerza dr. Seipla na podstawie uchwały zgromadzenia narodowego dn. 31 maja 1922 r. Sprawa zamachu na-

zywa się Karol Jaworek i jest robotnikiem w miejscowości Potersdorff. Wykonał on zamach z poubek politycznych. Kilka pism podaje, że przy sprawie znalezione list, w którym pisze on, że odbiera sobie życie z powodu popełnienia nadużycia w fabryce na której pracował. Umierając jednak pragnie zabić jeszcze drugiego człowieka, który zdaniem jego winny jest nadzy klasy robotniczej.

WIENIEN, 2.VI. (Pat). Według ostatniego biuletynu lekarskiego kanclerz jest zupełnie przytomny. Stan jego zdrowia jest względnie pomyślny.

WIENIEN, 2.VI. (Pat). W zastępstwie kanclerza Seipla urządowanie objął wicekanclerz Frank.

Życie ekonomiczne.

G I E Ł D A.

Wilno, dnia 2 czerwca 1924 r.

Funty sterlingowe 22,10.

Bony złote 0,63.

WARSZAWA, 2.VI. (A. W.).

Warszawska giełda urzędowa (w złotych polskich). Dolar 5.18¹/₂. Przekazy: New-York 5.18¹/₂ — 5.18 i 1/4, 5.18¹/₂, Londyn 22,35 — 22,30, Paryż 25,41 — 25,37¹/₂, Wiedeń 7,32¹/₂, Praga 15,26 — Włochy 22,60, Belgia 22,18, Szwajcaria 91,10 — 91,00, miljonówka 0,57—0,61, bony złote 0,72—0,75, pożyczka złota 7,50, dolarowa 2,80. Tendencja słaba.

Akcje. (W złotych polskich). Bank Handlowy w Warszawie 8,50—8,75, Bank Kredytowy 0,65—0,75, Warszawskie T wo Fabryk Cukru 4,40—4,85—4,70, Rudzki 1,60—1,70 (setki), 1,70—1,75 (pięćdziesiątki) i (dwudziestki), 1,90—1,83 (drobne), 1,65—1,55—1,60 (V em.). Starachowice 3,40—3,24—3,25. Utrzymana.

WILNO, 2.VI. (A. W.) Obroty pozagiełdowe, (w złotych polskich). Dolar 5.18¹/₂, Paryż 26,70, złoto 2,66 i 1/4.

Ceny w Wilnie 31.V.1924.

(W tys. mk.)

Ziemiopłody: Ceny w hurcie za pud. Żyto 4,000, jęczmień 4,500, owies 4,800—5,500, kartofle 2,500, siało 3,300. Tendencja utrzymana. Ceny rynkowe: Notowania oficjalne: Żyto 230 za kilo, owies 300, pszenica 360, jęczmień 275, mąka żytnia pyłowa 570, II gat. 550, otręby 170, kasza jęczmienna 900, II gat. 600, jaglana 700, II gat. 500, gryczana 1,100, III gat. 800, pęczak 650, II gat. 500, chleb pyłowy 600, II gat. 550, razowy 360, II gat. 260.

Artykuły spożywcze, nabiał i tuszowe. Not. of.: Cukier kryształ 2,000, kostka 2,800, sól 400—350, jaja 150—200 za szt., mleko 650—600—500 za litr, masło solone 7,000 za kilo, niesolone 8,000—9,000, słonina krajowa 4,000, II gat. 3,500, szmalce wieprzowy topiony 5,500 — 4,500, nietopiony 4,000, sardo 4,500.

Rynek mięsny. Not. of.: Wołowina 3,500—3,200—3,000 za kilo, cielęcina 2,500—2,000—1,600, wieprzowina 3,500—3,000—2,800

KAWA świeżo palona w najlepszych gatunkach.

CUKRY deserowe i karmelki.

CZEKOLADA i kakao

kupujcie tylko

BONBONE de VARSOVIE

MICKIEWICZA Nr. 6.

D-rzy Bujalski, Obieziński i Waszkiewicz lokują położnicę i chore z cierpieniami kobiecymi w Zakładzie Położniczym.

ul. W. Pohulanka Nr. 31.

Zmiany polityczne we Francji.

Kandydatura Painlewego.

PARYŻ. 1.VI. (Pat.) Na plenarnym zebraniu grup lewicy przyjęty został jednogłośnie wniosek Herriota, wystawiający kandydaturę Painlewego na przewodniczącego Izby deputowanych.

PARYŻ. 1.VI. (Pat.) Stronnictwo radykałów-socjalistów przyjęło jednogłośnie wniosek, stwierdzający, że prezydent Millerand wykroczył poza ramy konstytucji, w następstwie czego nowoutworzona większość nie może go darzyć zaufaniem. Herriot przyłączył się do wniosku, sprzeciwiając się jednak zakazowi lewicy co do przyjmowania mandatów z rąk prezydenta Milleranda, przyczem dodał, że pragnie zachować swobodę działania na wypadek powołania go przez Millerandę.

Socjaliści francyjscy przeciw prezydentowi Millerandowi.

PARYŻ. 1.VI. (Pat.) Kongres francuskiej partii socjalistycznej przyjął jednogłośnie wniosek Renaudisa, polecający wszystkim członkom partii zwać się każdy gabinet, któryby przyjął teki z rąk Milleranda.

Grupa republikańsko-socjalistyczna jednogłośnie uchwaliła, że niemożliwa jest wszelka współpraca z Millerandem. Podczas dyskusji Briand opuścił posiedzenie.

PARYŻ. 2.VI. (Pat.) W kołach parlamentarnych przewiduje się jako rzecz niemal pewną, że na-

tychmiast po dokonaniu wyboru biura prezydyjnego Izby, grupa socjalistów i radykałów wystąpi z wnioskiem, którego przyjęcie przez Izbę musiałoby pociągnąć za sobą ipso facto ustąpienie Milleranda. Również zdaje się być pewnym, że Millerand jest zdecydowany podporządkować się tylko takiej uchwale Izby, któraby angażowała odpowiedzialność całej Izby jako takiej, nie myśli natomiast podporządkowywać się wrogim manifestacjom poszczególnych grup parlamentarnych.

Poincare wręczył dymisję gabinetu.

PARYŻ. 1.VI. (Pat.) Dziś o godz. 10 m. 30 r. Poincare wręczył Millerandowi dymisję gabinetu. Wyjeżdżającemu z pałacu Elizejskiego premierowi publicznie zgotowała gorącą owaację.

Jeszcze przed wręczeniem dymisji gabinetu Millerand, na wniosek Poincarego podpisał dekrety, realizujące przeprowadzenie oszczędności w rozmaitych departamentach ministerjalnych w ogólnej sumie 400 milionów franków.

Czego chcą komuniści francuscy.

PARYŻ. 1.IV. (Pat.) Partja komunistyczna zwróciła się do socjalistów zjednoczonych z propozycją zrzeczenia się przez socjalistów współpracy z partjami burżuazyjnymi i utworzenia wspólnego frontu.

Demonstracje przed poselstwem polskim w Moskwie.

RYGA, 1.VI. (Tel. własny). Lta (Łotewska Telegraficzna Agencja) donosi z Moskwy, iż młodzież komunistyczna (Komsomolej) w środę

dnia 28 b. m. urządziła demonstrację przed poselstwem polskim, które ochraniała milicja.

Tirpitz—regentem Niemiec?

BERLIN, 1.6. (Pat.) Prasa donosi, że sfery prawicowe noszą się z zamiarem obwołania cesarzem najstarszego syna, byłego kron-

prinza niemieckiego, wnuka Wilhelma II—i ofiarowania godności regenta von Tirpitzowi.

Sejm i Rząd.

Ustawy wojskowe.

P. Marszałek Sejmu Rataj przyjął w niedzielę ministra spraw wojskowych gen. Sikorskiego i odbył z nim dłuższą konferencję. Konferencja dotyczyła projektów ustaw wojskowych, znajdujących się w Sejmie. Między innymi omówiono projekt ustawy o organizacji najwyższych władz wojskowych; ponadto przedmiotem konferencji były ewentualne wyjaśnienia, jakie minister spraw wojskowych gen. Sikorski złożył sejmowej podkomisji lotniczej, badającej nieszczęśliwe wypadki, zdarzające się w naszym lotnictwie wojskowym.

Obiad i konferencja u Prezydenta Rzeczypospolitej.

Komitet polityczny Rady Ministrów zaproszony został na obiad do p. Prezydenta Rzeczypospolitej. Po obiedzie odbyła się długa narada pod przewodnictwem p. Prezydenta Rzeczypospolitej. Tematem konferencji były aktualne sprawy polityki wewnętrznej i zagranicznej państwa.

Dzień polityczny.

Przeżycie w Niemczech.

Dzienniki sądzą, że jeżeli na skutek stanowiska partii ludowej kombinacja gabinetu Marxa nie powie się, to Prezydent Rzeszy Ebert powierzy misję utworzenia nowego rządu Wirthowi.

Nowy gabinet fiński.

Wokół programu rządu fińskiego, wystawionego przez nowego premiera prof. Ingmana, skupiły się wszystkie stronnictwa obywatelskie. Nowy gabinet ma więc w swoim składzie przedstawicieli wszystkich mieszczańskich frakcji parlamentarnych. Większość rządu w parlamencie stanowi 60 proc. ogólnej liczby posłów. Program rządowy podkreśla jako najważniejsze zadanie rządu utrwalenie wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa państwa, zaznaczenie konieczności usunięcia wszelkich takich stosunków, które mogą

stwarzać grunt dogodny dla agitacji, wrogię dla społeczeństwa; dalej z całym naciskiem wskazuje on na konieczność wzmocnienia do dalszego rozwoju gotowości obronnej kraju i usunięcia w tej dziedzinie tych niedomagań, które ostatnio wyszły na jaw; z kolei program zapowiada kontynuowanie dzielnoci w zakresie reform społecznych, wzmocnienie produkcji krajowej oraz wprowadzenie ulg podatkowych o tyle, o ile pozwolą na to finansowe położenie kraju. Fundusze, uzyskane z pożyczek, będą zużyte na wzmocnienie produkcyjnych przedsięwzięć państwowych, a w pierwszej linii na budowę kolei żelaznych. W zakresie polityki zagranicznej nowy gabinet pragnie utrzymać dobre pokojowe stosunki względem innych państw.

Zmiana posta tetewskiego w Kownie.

W najbliższym czasie nastąpi zmiana posta lotewskiego w Kownie. Stanowisko to zajmie kierownik Wydz. Bałtyckiego Min. Spraw Zagranicznych p. Balodis.

Powrót prezydenta Litwy.

Prezydent Republiki Stulgiski, który przebywał zagranicą w celu leczenia powrócił do Kowna.

Z prasy polskiej.

Polityka „dobrego gospodarza”.

Pod powyższym tytułem zamieszcza „Gaz. Warszawska” artykuł wstępny, poświęcony polityce kresowej. Autor nawiązuje do słów p. Prezydenta Wojciechowskiego, wygłoszonych w Lidzie:

„Ziemia ta stanowi nieodłączną część Rzeczypospolitej Polskiej, a ambicją polską jest być dobrym gospodarzem, pod którego dachem wszyscy czują się dobrze”.

„Trudno jasniej, trudno wyraźniej wypowiedzieć zasadę, na której polityka polska na ziemiach kresowych winna się zawsze opierać” — pow. „Gaz. Warz.”, następnie w krótkich słowach charakteryzuje dwa programy, zasadniczo przeciwnie w stosunku do ziem wschodnich. Pierwszy, to znany nam dobrze „popierany przez z zewnątrz

ŻĄDAJĄCE WSZĘDZIE

znanej światowej dobroci

SZWEDZKIE BRZYTWY

3 MARKI KLAS TÖRNBLOM.

Polski stojące czynniki program federacyjny, program rozczłonkowania Polski”, drugi program, to „program Polski jako państwa narodowego jednolitego, państwa w którym Naród Polski będzie zawsze prawowitym gospodarzem”.

Program ten zwyciężył, bardzo szczęśliwie jednak się stało, iż p. Prezydent Wojciechowski przypomniał, że nie dość być u siebie gospodarzem, ale trzeba być „dobrym gospodarzem”.

„To właśnie jest zasadniczą cechą programu narodowego—pisze „Gaz. Warsz.—iż nie traktuje kresów jak kolonii, jak terytorjów, z których ludność centralnych prowincji winna ciągnąć korzyści, ale jak nieodłączną część Polski, której inne tembardziej powinny pomagać, im bardziej górują nad nią pod względem cywilizacyjnym i kulturalnym”.

Słuszną to zasada — obyż kierować się nią chciały nasze sfery miarodajne, zwłaszcza przy nazywaniu urzędników. Nie stoimy pod tym względem bynajmniej na stanowisku jakiejś odrębności, skoro osoby, pochodzące z naszych kresów zajmować mogą bądź to w rządzie centralnym bądź w innych dzielnicach Rzeczypospolitej często wysokie stanowiska, nie mamy nie przeciwko temu, by do nat przysyłano urzędników czy to z b. Kongresówki, z Wielkopolski a nawet... tak osławionej „Galilei”. Chodzi jednak o to, by to byli ludzie dzielni, fachowi, ideowi, którzy istotną korzyść przynieść nam mogą. Niestety dotychczas traktowano nasze Kresy przeważnie jak jakiś Sachalin, dokąd wysyłano „za karę” różnych wypędaków, którzy nigdzie już miejsca znaleźć nie mogli.

Miejmy nadzieję, iż pobyt p. Prezydenta na naszych Kresach wpłynie na zmianę tych stosunków.

Denuncjator.

„Rozwój” publikuje w nr. 146 z dn. 24 maja ciekawy dokument działalności socjalisty p. Daszyńskiego, przywódcy PPS. Jest to list wysłany do hr. Aerantala ministra spraw zagranicznych Austrii w roku 1909. List brzmi: Wiedeń, 4 marca 1909.

Ekscelencjo!

Mam zaszczyt przedłożyć Jego Ekscelencji projekt autonomicznego zastosowania reformy szkolnej na obszarze Wielkiego Księstwa Krakowskiego i królestwa Lodomerji.

Wedle zawartych w nim uwag, zechce Ekscelencja przedłożyć Najjaśniejszemu Panu swe wnioski dotyczące częściowego uciśnienia niezadowolonych kół zbytnio polskie się czujących, któreby chciały wykonać łaskę Tronu, wywalczyć coraz to nowe przywileje narodo-

wościowe, mogące się fatalnie odbić, mojem zdaniem, na przywiązaniu i uczuciu wiernopoddanym dla Monarchji i Jej Panującego. Ośmielam się przy tem zwrócić uwagę J. E. na niebezpiecznie żywą ruchliwą agitację p. Grabskiego ze Lwowa, który w swym organie „Słowo Polskie” zezuje widocznie w stronę Moskwy i rozniesia niebezpieczne prądy wśród narodu polskiego. Byłoby rzeczą prokuratorji wglądać w istotę postępowania wymienionego i nałożyć mu odpowiednie egule, choćby przez odebranie debitu dziennikarskiego.

Sprawy te pozostawiam do zupełnej decyzji J. E., poczuwając się jedynie do obowiązku zwrócenia uwagi na fakta, zagrażające rozwojowi i spokojowi, jakie winny w całej Monarchji panować.

I. Daszyński.

P. Ignacy Daszyński w roli denuncjatora. P. Daszyński domaga się uciśnienia kół „zbytnio polskich” i nastawia zbirów na Stanisława Grabskiego za to, że nie

przepełniony był przywiązaniem i uczuciem wiernopoddanym do Monarchji i Jej Panującego podczas gdy p. Daszyński jak błaszcz owijał się koło Jej tronu.

Stan Szkolnictwa Powszechnego w Okręgu Wileńskim.

Od p. Kuratora Okr. Szk. Wil. otrzymaliśmy z prośbą o wydrukowanie pismo, które właściwie jest odpowiedzią na pewne zarzuty uczynione przez „Słowo” Poincawę sprawy te były, chociaż w innej formie, poruszane również w „Dzienniku Wil.”, zamieszczamy komunikat p. Kuratora w imię bezstronności, w nadziei, iż treścią swą zainteresuje czytelników naszych i przyczyni się do wyjaśnienia pewnych nieporozumień, dotyczących szkolnictwa naszego.

Wobec nieściślych a stale umieszczanych w artykułach „Słowa” informacji, dotyczących stanu i rozwoju szkolnictwa powszechnego w Okręgu Kuratorjum Szkolnego Wileńskiego komunikuję:

Nie jest zgodne z prawdą twierdzenie że „od pracy nauczycielskiej odsuwany jest coraz bardziej element miejscowy i ideowy („Słowo” Nr. 82), prawdą jest natomiast, iż w szkolnictwie powszechnym Okręgu Szkolnego Wileńskiego zgodnie ze stanem w dniu 1 maja 1924 r. na ogólną liczbę 1834 czynnych nauczycieli pochodzi: z Kresów 75%, z innych dzielnic 25% (w tem 13,8% z Kongresówki, 10,8% z Małopolski i 0,7% z Poznańskiego), przyczem liczba nauczycieli, pochodzących z innych dzielnic z roku na rok się zmniejsza nie tylko stosunkowo (wobec napływu wykwalifikowanych całkowicie lub częściowo sił miejscowych) lecz i absolutnie.

Kuratorjum usiłuje wykorzystać zwłaszcza w szkolnictwie powszechnym wszelkie siły, znając stosunki miejscowe, ograniczając do możliwego minimum wymagania ustawowo kwalifikacje pod warunkiem oddania się całkowicie nauczaniu, a nie na 2—4 godziny tygodniowe, jak to miało miejsce przed utworzeniem Kuratorjum, a co wywołuje jedynie zamęt, niemożność zorganizowania należytej pracy w szkolnictwie powszechnym, wymagającym ze względu na zasadnicze postulaty pedagogiczne nie przedmiotowej specjalizacji, lecz ogarniania przez nauczyciela możliwie wszystkich przedmiotów nauczania przy największej, dopuszczalnej ustawowo liczbie godzin pracy. Jednostkom, interesującym się wychowaniem młodzieży, a nie mogącym całkowicie poświęcić się szkole, Kuratorjum otwiera szerokie pole działania w Radach Szkolnych gminnych i Opiekach, istniejących przy każdej szkole.

Pomimo stale ogłaszanych kursów i osobistych zabiegów, zgłoszeń ze strony sił miejscowych na odpowiedzialne stanowiska w szkolnictwie na prowincji niestety nie było i niema uzupełnia.

Nie jest zgodne z prawdą, iż administracja szkolna uznaje za wykwalifikowanych tylko nauczycieli z ukończonym 5 letnim seminarjum, co im „daje całkowicie inną pozycję niż seminarjum 4 letnie” („Słowo Nr 82), prawdą jest natomiast, iż ustawodawstwo, dotyczące kwalifikacji nauczycielskich (ustawa z dn. 27.V.1919 r. i dekret z dn. 7.II.1919 r.), ustalając istotnie zasadę, iż kwalifikacje zdobywa nauczyciel po otrzymaniu matury 5 letniego seminarjum polskiego bądź państwowego, bądź prywatnego z prawami publiczności, dopuszcza jednak równocześnie na okres przejściowy daleko idące odcilenia: daje ono możliwość uznania świadectw nie tylko dawnych seminarjów polskich o mniejszej liczbie lat nauki, lecz również i seminarjów nie-polskich oraz wszelkich szkół in-

nego typu z obowiązkiem jedynego uzupełnienia wiadomości bądź z dziedziny nauk pedagogicznych, bądź polonistycznych, bądź jednych i drugich razem na kursach w-kacyjnych, lub też, jak w Wilnie, na kursach, trwających przez rok cały.

Zgodnie z powyższem, a wbrew twierdzeniom „Słowa”, na wniosek Kuratorjum (z dn. 6.VIII.23 r.) Ministerstwo rozporządzeniem z dn. 26.IX.23 r. uznało świadectwa byłego najpierw, trzy a następnie czteroletniego seminarjum w Wilnie A. W. Czarnowskiej (S. S. Nazaretanek) za równoznaczne ze świadectwami, dającymi prawem przepisane kwalifikacje; z analogicznym wnioskiem Kuratorjum wystąpiło w stosunku do świadectw b. Seminarjum Polskiej Macierzy Szkolnej w Wilnie.

Równocześnie Kuratorjum zamierza możliwie najszerzej wykonać powyższą ustawę, dającą prawo przedkładania Ministrowi wniosków zwalniania od wszelkich egzaminów nauczycieli starszych i zasłużonych, bez względu na ich cenusz wykształceniowy, którzy „swoją pracą w szkole wykazali odpowiednie wykształcenie ogólne i pedagogiczne” (p. l. § 11 art. 28 U. z dn. 27.V.1919 r.); w pierwszej serji umieszczono we wniosku 47 naucz. (lek.).

Nie jest wreszcie zgodne z prawdą twierdzenie, iż zmusza się działwę „podczas wielkich mrozów” do uczęszczania do szkoły „odległej o kilkanaście kilometrów” (Słowo Nr 103), prawni opiekunowie bowiem młodzieży nie mogą być pociągani do odpowiedzialności za nieposyłanie do szkoły „dzieci, których mieszkanie jest więcej niż o 3 kilometry od niej odległe... jakoteż dzieci, których mieszkanie oddzielone jest od szkoły przeszkodą naturalną” (art. 33 U. z dn. 7.II.1919 r.).

Upadek „Kościoła narodowego” w Krakowie.

Jak się dowiadujemy, Kościół narodowy w Krakowie wobec silnego przeszerzenia się szeregów wyznawców, chcąc podtrzymać egzystencję w swojej gminie, puścił się na drogę bardzo ożywionej propagandy hasel religijnych Hordury i innych Działacze Kościoła narodowego, widząc, że tracą podstawę na terenie miasta, rozpoczęli agitację w dzielnicach podmiejskich i po wsiach, rozrzucając masy broszur o rowych pojęciach religijnych.

Znamieniem jest, że autorami ulotnych pisemek o Kościele narodowym w Polsce są przeważnie socjaliści, jak np. posłowie Thugutt, Poniatowski, Niedziałkowski, sen. Posner i t. d.

Budynek Kościoła narodowego przy ul. Madalińskiego 7. w Dębnikach, który do niedawna jeszcze był dosyć odwiedzany przez ciekawych „wyznawców”, obecnie świeci pustkami. Prowadzony do niedawna w Dębnikach „Konwent kleryków” zwinięto, gdyż w okresie „studjów” trzech alumnów-kandydatów wystąpiło z Kościoła, oświadczając, że „wolą tuć kamienie przy drogach, niż balać się siebie i drugih”.

Jak słychać hedurowcy zamierzają zlikwidować czynności swe w Krakowie i przenieść się do innego miasta, podobno na Górny Śląsk.

Zjazd Wojewódzki Związku Ludowo-Narodowego.

W poniedziałek 9 czerwca r. b. o godz. 12 ej w Sali T-wa „Rozwój” (Trocka 11) odbędzie się drugi Zjazd Wojewódzki Związku Ludowo-Narodowego. Na Zjazd ten przybędą do Wilna p. prezes Klubu Sejmowego poseł profesor Stanisław Głabiński; redaktor „Zorzy” poseł Karol Wierczak; wice-przewodniczący Komisji Rolnej poseł Witold Staniszkis i inni oraz posłowie Ziemi Wileńskiej Kalenkiwicz, Raczkowski i Zwierzyński.

Wszystkie Koła Z. L. N., jak miasta, tak i prowincji winny wysłać na Zjazd delegatów.

Kino-Teatr „HELIOS“ ul. Wileńska 35.

Dzisiaj Premiera! Film dawno oczekiwany! Niezwykła przygoda podczas szalonej nocy! słiczna LIL DAGOVER współczesna Ewa. Niezwykła treść. Niezwykła gra. Ostatni seans o godzinie 10 1/4 w.

„Żona, której nie zna własny mąż“?!... 7 akt. W roli tytułowej prze- Niezwykły dramat erotyczny w wykonaniu podwójnej roli księżny Wandy i Blanki Elmira Vautier W roli Ryszarda Melcora słynny M. Angelo.

Dr. medycyny B. SZYRWINDT Choroby: skórne, weneryczne, syfilis. Wielka 19. 10—1 i 4—7.

Do sprzedania folwark i małe parcele nad Wilgą. sklep spożywczy, wagi duże dziesiętne. Jagiellońska 9, m. 13, od 3 j do 10 e j i od 3 do 5-ej.

Kino-Teatr „Polonia“ Mickiewicza 22. Dyr. G. Slepjan.

Dzisiaj premiera! Złota serja francuskiej wytwórni „Jupiter“

TA?... CZY TAMTA?... dramat życiowy w 6 ckt. akt. ze znakomitą wykonawczynią podwójnej roli księżny

POLECA KOSIARKI, ŻNIWIARKI WIĄZALKI Deeringa i M-c Cornicka tudzież różne inne maszyny i narzędzia rolnicze

POLECA PRYMUSY oryginalne, szwedzkie, maszyny gree. oryg. Berlin. Narzędzia ogrodnicze i dziecinne oraz wszelkie instrumenty Sw. Jańska 3 Stanisław Krakowski

CENY ZNIŻONE! Księgarnia i Skład Nut Józefa ZAWADZKIEGO Wilno, Wielka 7. Telefon 660. Celem ułatwienia Sz. Klijenteli oraz Czytelniom i Bibliotekom zaopatrywania się w książki — z dniem 1-go Czerwca r. b. otwiera sprzedaż na raty. Informacje o warunkach wypłaty na miejscu. Dla Bibliotek wiejskich gotowe komplety po 50 złotych i wyżej. Wszelkie nowości otrzymuje niezwłocznie po wyjściu z druku. Zniżka cen w ramach regulaminu Zw. Księg. Pol.

Oryginalne szwedzkie CENTRYFUGI do MLEKA „Diabolo“ i „Alfa-Laval“ tudzież różne inne maszyny i narzędzia mleczarskie POLECA ZYGMUNT NAGRODZKI WILNO, Zawalna Nr. 11-a NALEŻNOŚĆ MOŻE BYĆ SPŁACANA RATAMI.

Używane maszyny techniczne i przemysłowo-rolne kupuje i sprzedaje Lwowski Gdańska Spółka Komisowo Handlowa i Techniczna. Lwów, Ossolińskich 11.

SKLEP SUKNA I MANUFAKTURY Istnieje od r. 1843 „M. GORDON“ Istnieje od r. 1843 ul. Niemiecka 26, dom własny. Telefon 306. Wielki wybór najrozmaitszych materiałów męskich i damskich Towary angielskie i jedwab otrzymuje firma bezpośrednio z zagranicy, i na życzenie klientów przedstawia się zaświadczenia i rachunki firm zagranicznych Otrzymano wszystkie nowości letniego sezonu. ODDZIAŁ MATERIAŁÓW na pokrycie MEBLI. DYWANY, FIRANKI.

FABRYKA sztucznych wód mineralnych i napojów chłodzących pod firmą „Prow. E. TROMSZCZYŃSKIEGO“ Kierownik, współwłaściciel, prowizor W. WRZEŚNIEWSKI poleca znane sztuczne wody mineralne (Wichy, Ems, Karisbad i inne). FABRYKA Piwna 7 Wilno: MAGAZYN Wielka 80 1

BUCHALTER - Bilansista obeznany z kalkulacją fabryczną, posiadający kilkunastoletnią praktykę bankową i rutynę w korespondencji ze znajomością języków niemieckiego, francuskiego i angielskiego zajmował ostatnio kierownicze stanowisko na prowincji w poważnej instytucji — przyjęcie zarządzała posead lub zajęcia na godziny w Wilnie. Łaskawe oferty sub „obowiązkowy“ w Administracji Dzien. Wil.

Młoda inteligentna osoba poszukuje pracy w charakterze gospodyni, najchętniej u jednej osoby. Łaskawe oferty do Red. Dziennika dla W. R.

Ogłoszenie. Wileńska Dyrekcja Kolejowa ogłasza przetarg na roboty przy naładunku żwiru i związane z tym natadunkiem inne drobne roboty w żwirowniach 1) na szlaku Bezdany — Podbrodzie; 2) pod Stołpcami. Pośże żwiru podlegająca wywiezieniu z pierwszej żwirowni 36 000 mtr.³; z drugiej 25 000 mtr.³. Szczegółowe warunki prowadzenia robót mogą być zakomunikowane ofertantom w Wydziale Drogowym Dyrekcji Wileńskiej P. K. P. (Wilno, ul. Słowackiego 2). Składanie ofert w zapieczętowanych kopertach do godz. 12-ej dnia 10-go czerwca r. b. z napisem na kopertach: „Oferta na roboty żwirowe“. Dyrekcja K. P. w Wilnie.

SALE TRE CHILIJSKA ORYGINALNA POLECA Zygmunt Nagrodzki Wilno, Zawalna 11 a.

Były urzędnik poszukuje jakiegokolwiek bądź pracy. Zgodzi się przyjąć posead gońca, rozsylnego Filarecka 16, Władysław Hrebowski.

Zgub. kartę odroczenia wydz. wyd. przez PKU. — Wilno, na imię Jana Iwanowskiego, zam. w gminie Worn. we wsi Kuliszki — nieważna się.

OBIADY I KOLACJE PO 1 m. 500 t. za ul. Ś-to Michalski 2.

Feliks DESSLER Sadowska 9, telef. 435. Blachę dachową czarną i ocynkowaną NA RATY. Na składzie również gwoździe belki i inne.

Do wynajęcia 3-pokojowe mieszkanie od 1-VII. Pióromont 16, od g. 3 7 popoł.

BRYCZKA jednokonna do sprzedania. Sw. Anny 7

Znalezione zblakany wyżeł, biały, brozowe plamy — typu niemieckiego. Do-wiedzieć się telef. 135.

Dr. Zeldowicz Kobieta lekarz powrócił. Dr. SZWARC-ZELDOWICZ Przyjmuje 9—1 i 5—8 Pr. 12—5. Chor. kobiece oraz spec. weneryczne, moczopłciowe, syfilis i skórne. Ul. Ad. Mickiewicza Nr. 24 (obok hotelu „Bristol“).

DO WYNAJĘCIA 3 POKOJE I kuchnia ze sklepem zaprowadzonym. Antokolska 118.

ŁÓŻKA żelazne, połowe i dziecinne z patentowanymi siatkami — wyprzedz z ustępstwem: niżej cen fabrycznych. B. Łokuciewski S ka, Miokiewicza 42, m. 7.

OGŁOSZENIE.

Oddział Drogowy w Wilnie Dyrekcji P. K. P. Wilno niniejszym ogłasza konkurencję na wykonanie robót budowlanych w obrębie Oddziału Wileńskiego w okresie czasu do 31 grudnia 1924 r., a mianowicie: roboty ciesielskie, betonowe, tynkarskie, stolarskie, szklarskie, murarskie, dekarские, blacharskie, ślusarskie, kowalskie, ziemne i sduńskie. Roboty będą oddawane do wykonania osobom, ubiegającym się o te roboty, w/g cen jednostkowych i szpicy (analizy robocizny) zatwierdzonych i obowiązujących w Dyrekcji P. K. P. w Wilnie; wszelkie niezbędne materiały do wykonania robót będą wydawane przez Dyrekcję ściśle w/g norm na jednostkę robót budowlanych. Osoby ubiegające się o roboty, powinny zaznaczyć w swoich ofertach, że zgadzają się: a) na ceny jednostkowe obliczone według norm na robocizne, ustaloną przez Dyrekcję na maj miesiąc 1924 r., b) z 1/2 zniżką c) z 1/2 zwyżką od tych cen. Od cen zaofertowanych przez ofertantów żadnej zniżki, albo zniżki do końca 1924 r. nie będzie. Oferty winne być opłacone podatkiem stemplowym w wysokości 2 złp. od pierwszego arkusza i po 40 groszy od każdego następnego arkusza i 40 groszy od każdego załącznika. Do oferty należy dołączyć: 1) kwit kasy kolejowej na wpłacone wadium w wysokości 200 zł, 2) świadectwo przemysłowe, 3) świadectwo upoważniające do wykonywania robót i 4) pismną deklarację, że warunki techniczne i ogólne wykonania robót przez przedsiębiorców są refleksywnie dobrze znane. Bilety wolnej jazdy na przejazd koleją przedsięwzięciom i ich robotnikom wydawane nie będą. Ogólne warunki wykonania robót przez przedsiębiorców, są do przejżenia w biurze Oddziału Drogowego w Wilnie codziennie, oprócz dni świątecznych, w godzinach urzędowych. Oferty z załącznikami wskazanymi wyżej, należy składać osobiście, lub też nadsyłać pocztą w zapieczętowanych kopertach do Oddziału Drogowego w Wilnie (dworzec osobowy) do godz. 12 dnia 12 czerwca 1924 roku. Oddział Drogowy zastrzega sobie prawo zatwierdzenia ofert bez względu na wysokość zadeklarowanych cen i podzielenia robót między ofertantami. Wilno, dnia 28 maja 1924 r. Oddział Drogowy w Wilnie Dyrekcji P. K. P. w Wilnie.

PIENIĄDZE w każdej ilości lokuje z zupełną gwarancją Dom Komisowy „ZACHĘTA“ Portowa 6 d.

Nauczycielka kwalifik. i student 4 kur. med. przyjmą kandydację na wsi od połowy czerwca. Ponarska 30. m. 10.

UWADZE pp. Stolarzy! Otrzymano instrumenty stolarskie angielskie ul. Sw. Jańska 3 Stanisław Krakowski Dr. E. Czarnecki Kalwaryjska 69. Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje 5 — 7. Panie 4—5 popoł.

Dr. J. Bernaszejn Choroby skórne, weneryczne, syfilis i moczopłciowe. Przyjmuje 9—1 pp. i 4—9 w. ul. Mickiewicza 28—5. Dr. L. Ginsberg Choroby weneryczne, syfilis i skórne. Ul. Trocka 3 róg Wileńskiej. Tel. 352 od 9—1 i 4—7.

LETNISKA we dworach i podmiejskie CENY DOSTĘPNE D/H/K ZACHĘTA Portowa 6-d.

Tereny naftowe, Brutta, Zakłady przemysłowe, drzewostany poszukujemy do kupna i sprzedaży

Lwowski Gdańska Spółka Kom. Handl. i Techniczna Lwów, Ossolińskich 11.

Na POSADY BUCHALTERÓW kierowników branży kolonialnej, biuralistów poleca wyborowych kandydatów Dom Komisowy „ZACHĘTA“ Portowa 6-d

Do sprzedania: 1. Fortepian Bekerowski mały używany koncertowy. 2. Siodła oficerskie oryginalne paryskie z przybraniami. Wielka Pohulanka 36, m. 3 od godz. 2—4 po poł.

Do sprzedania okazynie: całkowite prawie nowe eleg. urządzenie: gabinetu, salonu, sypialni, jadalni, pokójni dziecinnej. Wielka Pohulanka 36, m. 3. Od g. 2—4 p. p.

Mieszkania 4—5 pokoi z wygodami w centrum miasta od zaraz „ZACHĘTA“ Portowa 6 D.

Dr. Med. E. Suszyński choroby weneryczne, skórne, piciowe od 1—2 i od 4—7 wiecz. Ul. Mickiewicza 30

Młyn zamienię na dom w Wilnie „ZACHĘTA“ Portowa 6-D.

Modystka Leokadja Giełówna przyjmuje obstalunki kapeluszy po cenie dostępną. Ul. Zamkowa 14 m. 1.

Zgub. numer dorożkarski № 301 wyd. przez Wydz. Ruchu Kołowego — nieważna się. Do wynajęcia 2 pokoje z kuchnią, elegancko umeblow. na Zwierzyniecu. Ogł. od 5—6 w. Sosnowa 27, m. 1. Sprzedają się flance pomidorów i majeranu Węglowa Nr. 11.

Dr. Wołodźko ordynator szpitala Sawics. Choroby skórne i weneryczne. Od godz. 12—2 i 5—6. Zawalna 22.

DOM HANDLOWY „Bracia Cholem“ istnieje od 1846 roku Wilno, Kwiatowa 5 (dom własny) — Oddział w Warszawie, Plac Żelaznej Bramy 2. Tel.: biura Nr. 353, m. 606 i 797. Na nadchodzący sezon budowlany polecamy: żelazo handlowe, fasonowe oraz betonowe, belki dwuteowe, blachę dachową czarną i ocynkowaną gwoździe, drut, rury, wodociągowe, zlewowe, gazowe z łącznikami, okucia do okien i drzwi, przybory piecowe, artykuły techniczne i wodociągowe. Prócz tego polecamy wszelkiego rodzaju narzędzia (stolarskie, ślusarskie i kowalskie), piły, (poprzeczne, trackie, gatrowe i cyrkularne), pilniki wszelkiego rodzaju, węże gumowe i parciane, pasy wielbładzie. K O S Y I S I E R P Y.

OBWIESZCZENIE. W celu zaznajomienia rzesz lokatorskich z nową Ustawą mieszkańców, która wchodzi w życie z dn 1-go czerwca r. b., Zarząd Zw. Lokatorów m. Wilna w dniu 9-go czerwca w sali Cyrku Krengiela o godz. 6-ej wieczorem urządza wiec informacyjny. ZADAJCIE WSZĘDZIE TYLKO KAKAO w PROSZKU FIRMY „PAC“ Wilno, Biskupia 12.